

Jogharmonizáció vagy sem?

Második rész: a New York-i Egyezmény, valamint a 2012. évi II. és a 1999. évi LXXV. törvény

KOVÁCS ISTVÁN¹

Is It Law Harmonization or Not? Second Episode: The New York Convention and the Hungarian Law of Offenses of the year 2012 and the Rules for Combating Organized Crime

My research consists of three parts. The central theme is the law harmonization of the Hungarian prostitution law and the New York Convention. The legislation was tested from the top to the lowest level. The relationship between prostitution and the Hungarian law on offenses, and the rules for combating organized crime were the subject of the second part. The searching method (named) comparison helped me realize the differences and the similarities between this and the New York Convention.

Feldúlva, széthányva, kifosztatva! Szíve megolvadt, a térdek reszketnek, fájdalom van egész derekában, és mindnyájok arcza elvesztette pirosságát.²

Bevezetés

A tanulmány első részében igazolást nyert, hogy Magyarország a szexuális célú emberkereskedelem, és a prostitúcióból hasznot húzó, kizsákmányoló, és élősdű cselekmények ellen szigorúan a jogszabályi keretek között, a nemzetközi joggal összhangban fel kíván lépni. A magyar büntetőtörvény a nemzetközi egyezményvel előírásait (az előkészület stádiuma büntetendőségének kivételével) abszolválta.³ Ez a különbözőség – amely a bűncselekmények előkészületi magatartás részében mutatkozik – azonban a törvény generális céljától nem tér el, a szexuális kizsákmányolást elkövető személyek a törvény egyik legszigorúbb büntetésére számíthatnak.

1 PhD, r. százados, BRFK IX. ker. Rendőrkapitányság vizsgálati osztályvezető-he.

2 KÁROLI Gáspár (2010): *Szent Biblia*. Budapest, Magyar Bibliatársulat.

3 Kovács István (2017): *Jogharmonizáció vagy sem? Első rész: a New York-i Egyezmény és a 2012. évi C. törvény – a Büntető Törvénykönyv. Jogelméleti Szemle*, 17. évf. 2. sz. 88–106.

Megállapítható tehát, hogy a jogalkotási hierarchia legfelsőbb szintje, a büntető igazságszolgáltatás (a prostitúció jelenségének tárgyában) a nemzetközi egyezmény-nyel harmonizál. A kizsákmányoló és élősdijellegű bűncselekmények elkövetői a magyar büntető jogalkotás szankcióival büntethetők és büntetendők. Felmerül azonban a kérdés; ha a büntetőjog az ultima ratio elvén e társadalmi viszonyokba beavatkozni kényszerül, akkor a szabálysértési törvény rendelkezései milyen céllal születtek meg?

Olyan magatartást kell tehát keresnünk, amelynek megvalósítása a büntetőjog által védett társadalmi viszonyt a meghatározott mértékben nem sérti (befejezett stádium) és/vagy veszélyezteti (kísérleti stádium), hanem annak társadalomra való veszélyessége a bűncselekményként történő büntetni rendeltséghez képest csekélyebb tárgyi súlyú. Olyan jogellenes tevékenység vagy mulasztás, amely veszélyes a társadalomra, ám az Alaptörvény szerinti állami, társadalmi vagy gazdasági rendet, a természetes és jogi személyek, valamint a jogi személyiség nélküli szervezetek személyét vagy jogait a bűncselekményként történő büntetni rendeltséghez képest a szükségesnél kisebb fokban sérti és/vagy veszélyezteti.

Mivel a büntetőjog az emberi szabadságjogok részét képező nemi szabadság, és a nemi kapcsolatok társadalomban elfogadott rendje védelme érdekében ezeket a cselekményeket kriminalizálta, ezért a szabálysértési jog rendelkezései irányadónak nem tekinthetők. Nincs olyan szexuális kényszerítést és/vagy kizsákmányolást megvalósító magatartás, amelynek a büntetéséhez a szabálysértési jog által alkalmazható szankció, amely – akár a prevenció, akár a megtorlás területén – elegendő volna. Mi köze van akkor viszont a magyar szabálysértési jognak a prostitúcióhoz?

E tanulmány azt célul tűzte ki, hogy az egyezménnyel összhangban a címben szereplő törvényeket megvizsgálja, különös tekintettel arra, hogy a szabálysértési törvény megalkotói a kötelezettségvállalással és a joggyakorlással összefüggésben milyen intézkedések bevezetését tartották indokoltnak. Hipotézisem szerint a szabálysértési törvény a New York-i Egyezmény szellemével összeegyeztethetetlen, annak rendelkezései a nemzetközi norma preambulumban megfogalmazott célokat sértik.

Mindezek ellenőrzésére olyan elméleti kutatási módszert kellett választanom, amely a köznapi gondolkodás szerves alkotóeleme, szakaszai absztrahálhatók és logika alkalmazását követelik meg. Választásom így az összehasonlítás kutatási módszertanára esett, amely a vizsgálat tárgyáról számos ítéletet feltételez, ezek egymással szorosan összefüggenek, az ismereteket pedig a keletkezett rendszeren belül az azonosság, a hasonlóság, a különbség, és az össze nem vethetőség szempontja választja szét. Reményeim szerint a választott kutatás módszertana a hipotézisemben foglaltakat megerősíti és/vagy cáfolja, elősegítve ezzel új tudományos eredmények létrejöttét.

Szabálysértés, a prostituált büntethetősége

2012. április 15-én lépett hatályba a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a nyilvántartásról szóló 2012. évi II. törvény.⁴ A jogszabály olyan rendelkezést, amely a futtatókra és a futtatói hálózatokra vonatkozna nem tartalmaz. Kevésbé lenne aggasztó ez a tény – hiszen bizonyítottá vált, hogy e magatartások a büntetőjog eszközeivel szankcionálásra kerülnek –, amennyiben a jogszabály a prostituáltak magatartását nem korlátozná, illetőleg nem büntetné. Nyugtalanító, mert a New York-i Egyezmény és a magyar törvényerejű rendelkezései egyrészt a prostituáltak védelmét teremti meg, másrészt pedig áldozati státuszukat ismeri el, amellyel a szabálysértési norma így éles ellentétben áll.⁵ A törvény 172. §-a rendelkezik a prostituáltak büntethetőségéről, a „tiltott prostitúció” tényállásának megalkotásával:

172. § „Aki a külön törvényben, vagy törvény felhatalmazása alapján hozott önkormányzati rendeletben a szexuális szolgáltatással összefüggő korlátozást, illetve tilalmat megszegi, szabálysértést követ el.”

Szükséges annak tisztázása, hogy a jogalkotó a törvényi tényállás megalkotásával nem önmagában a prostituált magatartását nyilvánította büntetendővé, hanem azon magatartást, amely az önkormányzati rendeletben foglalt korlátozást vagy tilalmat megszegi. (Az önkormányzati rendelet tartalmáról a következő bekezdésekben olvashatunk.) A fentieknek megfelelően a prostituáltak azon magatartása, amely a rendeletben előírt korlátozást és/vagy tilalmat megszegi olyan jogellenes tevékenység, vagy mulasztás lehet, amely veszélyes a társadalomra, ám az Alaptörvény szerinti állami, társadalmi vagy gazdasági rendet, a természetes és jogi személyek, valamint a jogi személyiség nélküli szervezetek személyét vagy jogait a bűncselekményként történő büntetni rendeltséghez képest a szükségesnél kisebb fokban sérti és/vagy veszélyezteti. A jogszabály ugyancsak keretrendelkezés, mert annak tartalmát más törvényes önkormányzati rendelet tölti ki. A szankció alkalmazását e tartalom megszegése vonja maga után. A tartalmi keretet egyrészt a 1999. évi LXXV. törvény – a szervezett bűnözés, valamint az azzal összefüggő egyes jelenségek elleni fellépés szabályairól és az ehhez kapcsolódó törvénymódosításokról –, másrészt a 1999. évi LXIX. törvény – a szabálysértésekről –, illetőleg a fővárosi, megyei és helyi illetékességű önkormányzatok testületi döntései (továbbiakban önkormányzati rendeletei) adják.⁶

4 2012. évi II. törvény a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartásról. (Hatályba lépett: 2012. április 15.) Forrás: net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1200002.TV (2017. 05. 02.)

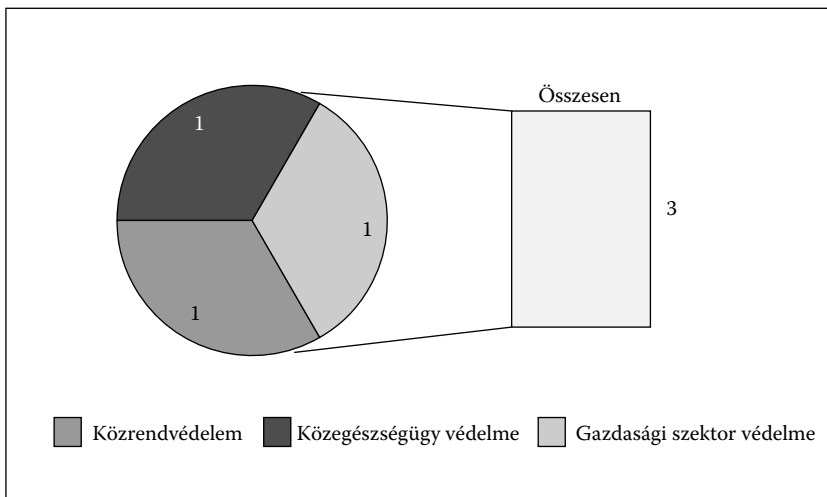
5 1955. évi 34. törvényerejű rendelet az emberkereskedés és mások prostitúciója kihasználásának elnyomása tárgyában, New Yorkban, 1950. évi március hó 21. napján kelt nemzetközi egyezmény kihirdetéséről. (Hatályba lépett: 1955. december 24.) Forrás: net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=95500034.TVR#ljb0idff7d (2017. 05. 02.)

6 1999. évi LXXV. törvény a szervezett bűnözés, valamint az azzal összefüggő egyes jelenségek elleni fellépés szabályairól és az ehhez kapcsolódó törvénymódosításokról. (Hatályba lépett: 1999. július 5.) Forrás: net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=99900075.TV (2017. 05. 02.); 1999. évi LXIX. törvény a szabálysértésekről. (Hatályba lépett: 1999. június 15.) Forrás: mkogy.jogtar.hu/?page=show&docid=99900069.TV (2017. 05. 02.)

E jogszabályok tartalmazzák, hogy a prostituáltak milyen jogosultságokat gyakorolhatnak, és milyen kötelmeket kell megtartaniuk ahhoz, hogy ne váljanak törvénytörővé.

Az üzletszerű kéjtelést a magyar joggyakorlat 1993-ig bűncselekményként, azt követően 1999 szeptemberéig pedig szabálysértésként kezelte.⁷ Napjainkban a szabálysértési törvény a prostituáltak számára lehetőséget biztosít, hogy meghatározott szabályok betartásával e tevékenységet legálisan folytassák. (Magyarország 1955-ben a New York-i Egyezményt ratifikálta, ám annak rendelkezéseit azzal, hogy a prostituáltak cselekményét bűncselekményként és szabálysértésként kezelte, nem tartotta be. Kérdés továbbá, hogy a hozzá fűzött reményeket beváltotta-e, a jogharmonizáció sikeres volt-e. Egyértelmű, hogy a prostituáltak áldozati jellegét a magyar szabályozás megtagadta, a szabályozás a nemzetközi egyezmény eszméjével ellentétes. Jelen tanulmánynak a célja viszont nem egy múltbéli szabályozás kritizálása, hanem annak megállapítása, hogy a hatályos szabálysértési jogalkotás ezt a jelleget követte vagy feloldotta.) A törvény a tevékenység legalitása mellett három objektív kitéltet határoz meg:

1. közrendvédelmi,
2. közegészségügyi és
3. gazdasági megfeleltetés.

1. diagramm: A legalitás kritériumai.

(Forrás: Dr. Kovács István PhD, r. százados saját kutatási eredményeinek ábrázolása.)

A gazdasági szabályok betartása egyéni vállalkozói igazolvány meglétét és rendszeres jövedelemadó megfizetését feltételezi. Tekintettel arra, hogy az egyéni vállalkozóról

7 1993. évi XVII. törvény a büntető jogszabályok módosításáról. (Hatályba lépett: 1993. március 02.)
 Forrás: mkogy.jogtar.hu/?page=show&docid=99300017.TV (2017. 05. 02.); 1999. évi LXIX. törvény a szabálysértésekről. (Hatályba lépett: 1999. június 15.) Forrás: mkogy.jogtar.hu/?page=show&docid=99900069.TV (2017. 05. 02.)

és az egyéni cégről szóló törvény alapján a prostituáltak tevékenysége szolgáltatás jogcímén gyakorolható, valamint a személyi jövedelemadóról szóló törvény alapján adóköteles, így ennek megtartása a gazdasági kritériumnak való megfeleltetést garantálja.⁸ Ha a prostituáltak e szabályokat nem tartják meg, úgy az állam oldalán gazdasági hiány, kár keletkezik. Mindezek ellenőrzésére, valamint hiány- és/vagy normasértés esetén gazdasági szankció alkalmazására a Nemzeti Adó- és Vámhivatal jogosult.⁹

A közrendvédelmi szabályok megtartása többrétű. A törvény megteremti annak lehetőségét, hogy a prostituált szolgáltatást nyújtson, a kliens pedig a szolgáltatást igénybe vegye. Amennyiben viszont a prostituált e rendelkezéseket megszegi, úgy vele szemben büntető szankció alkalmazásának van helye. A személyi szabadságot korlátozó intézkedés végrehajtására, vagy bírság kiszabására már az elsőfokú jogalkalmazó, azaz a rendőrség is jogosult. Ennek részletes szabályait az alábbiakban kívánom ismertetni.

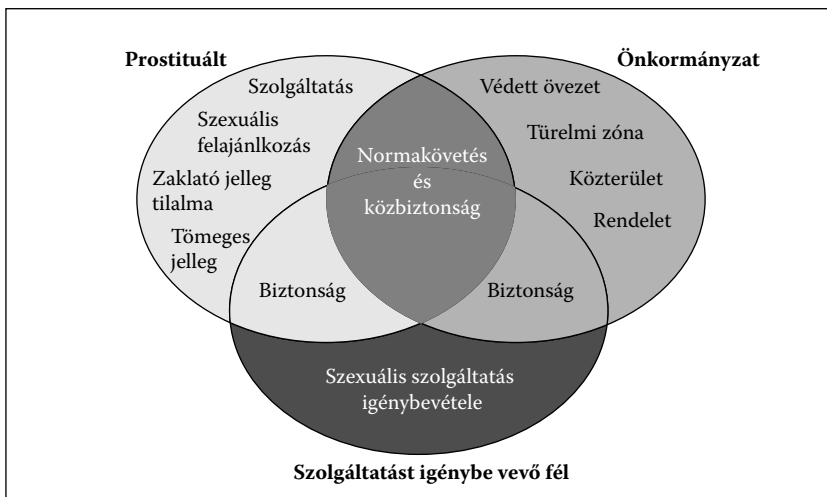
Türelmi zónának nevezi a törvény a közterületnek azon részét, amelyet az önkormányzat a prostitúció tömeges megjelenése esetén rendelet útján kijelöl. (Tömeges megjelenés alatt a prostituáltak folyamatos vagy idényjellegű nagyobb számú, egyidejű területi koncentrálódását értjük, amely alkalmas a település nyugalma megzavarására.) A prostituált e területen belül további szabályok megtartásával szexuális szolgáltatásra felajánlkozhat vagy az arra irányuló kezdeményezést elfogadhatja. A felajánlkozás másához címzett, a szexuális szolgáltatása nyújtására irányuló szóbeli felhívást (aktív felajánlkozás), valamint ráutaló magatartást (passzív felajánlkozás) jelent. Utóbbi csoportba soroljuk még a szexuális szolgáltatást igénybe venni kívánó felhívásának elfogadását is. A törvény viszont a zaklató jellegű felajánlást tiltja: zaklató jellegű a felajánlkozásnak minősül, ha más személy mozgását, illetve a más személy által vezetett jármű elindulásának mozgását megakadályozza, megzavarja, illetőleg zaklatásnak minősül ugyancsak a szóbeli felhívás agresszív, szeméremsertő vagy erre utaló volta is. Továbbá tilos a türelmi zónán kívül, azaz védett övezeten belül prostitúciós tevékenységet folytatni. Védett övezetnek minősül a közterületnek (és a közterület e részén fekvő nyilvános helynek) törvény, illetve a települési (Budapesten a fővárosi) önkormányzat képviselő-testülete rendeletében meghatározott azon része, ahol a prostituált a szexuális szolgáltatásra nem ajánlkozhat fel, szexuális szolgáltatást nem nyújthat. Ilyen terület a közútnak a közúti járművek közlekedésére szolgáló területe; az autópályától, az autóúttól, illetve lakott területen kívül az egy-, illetve kétszámjegyű főútvonaltól számított 100 méteren belüli terület; a lakott területen a főútvonaltól számított 50 méteren belüli terület; a népképviselői, közigazgatási, bírósági, ügyészi szervek, valamint diplomáciai és konzuli képviseletek és az ezzel egy tekintet alá eső nemzetközi szervezetek és tagjaik elhelyezésére szolgáló

8 1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról. (Hatályba lépett: 1995. december 22.) Forrás: net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=99500117.TV (2017. 05. 02.); 2009. évi CXV. törvény az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről. (Hatályba lépett: 2009. november 16.) Forrás: net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=a0900115.tv (2017. 05. 02.)

9 2010. évi CXXII. törvény a Nemzeti Adó- és Vámhivatalról. (Hatályba lépett: 2010. november 19.) Forrás: net.jogtar.hu/jr/gen/getdoc2.cgi?docid=A1000122.TV (2017. 05. 02.)

gáló épületek; köz- és felsőoktatási, köznevelési, gyermekjóléti és -védelmi, szociális, közművelődési feladatok ellátására rendelt épületek; a személyforgalom célját szolgáló terminálok (repülőtér, pályaudvar, hajóállomások); a nyilvántartásba vett egyházak szertartásaira szolgáló intézmények; a fegyveres erők objektumai; a temetkezési és egyéb kegyhelyek területén, illetve a közterületen azoktól számított 300 méters távolságon belüli terület; az olyan mellékutcák, ahol a kiskorúak oktatását, nevelését, gyógyítását, tartós elhelyezését szolgáló intézmény működik.

A jogalkotó e szabályok megteremtésével nemcsak a prostituáltak, hanem az önkormányzatok részére is kötelemeket határozott meg. A kettő között a „*root coot analysis*” szerinti (azaz „miért?” kérdésekre épülő) ok-okozati összefüggés van, amelynek legvégső célja a normakövető magatartás és a közrendvédelem fenntartása. Az önkormányzatnak kötelezően ki kell jelölni egy olyan területet, amely a jogszabályi előírásoknak megfelel, a prostituáltaknak pedig e területen kell zaklatásmentesen dolgozniuk. Az egyik a másik feltétele: ha nincs türelmi zóna, nincs lehetőség felajánlkozni, ha nincs törvényes felajánlkozás, nincs normakövető magatartás sem, a közrendvédelem sérül. Ha nincs védett övezet, akkor szabályozott magatartás sem, így zaklatóvá válhat. A jogszabályban szereplőknek együttesen kell tenni azért, hogy a halmaz közös metszete a normakövető magatartás, és a közrendvédelem fennmaradhasson. A prostituált oldalán szolgáltatás, szexuális felajánlkozás, zaklató jelleg tilalma, tömeges jelleg, és biztonság; az önkormányzat oldalán védett övezet, türelmi zóna, közterület, rendelet és biztonság; a szolgáltatást igénybe vevő fél oldalán pedig az igénybevétel, és a biztonság jelentkezik. Mindezek együttesen alkotják a normakövetést és a közbiztonságot.

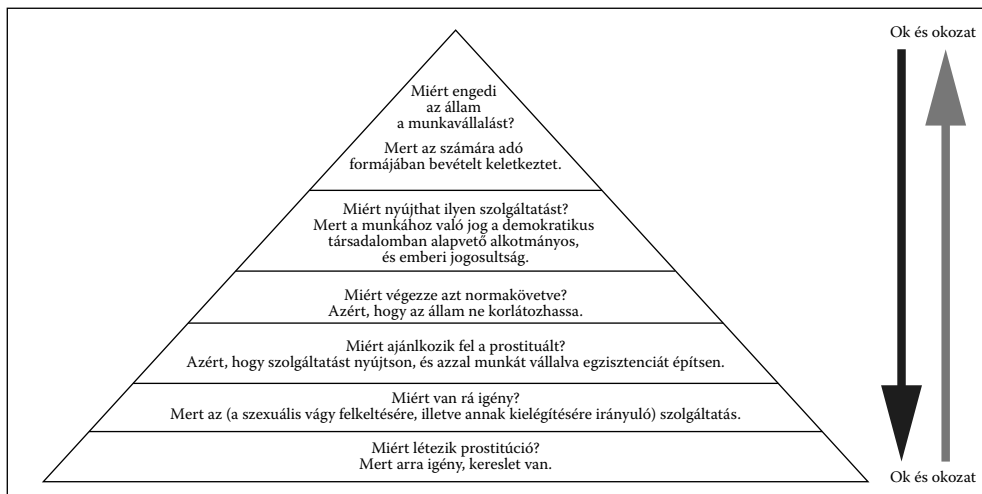
1. ábra: A szabályozott prostitúció közös célja.

(Forrás: Dr. Kovács István PhD, r. százados saját kutatási eredményeinek ábrázolása.)

Ezt a logikai ok-okozati kapcsolatot más aspektusból ugyanúgy vice versa piramis-szerűen felépülve vizsgálhatjuk: miért létezik prostitúció? Mert arra igény, kereslet van. Miért van rá igény? Mert az (a szexuális vágy felkeltésére, illetve annak kielégítésére irányuló) szolgáltatás. Miért ajánlkozik fel a prostituált? Azért, hogy szolgáltatást nyújtson és azzal munkát vállalva egzisztenciát építhessen. Miért végezze azt normakövetve? Azért, hogy az állam ne korlátozhassa. Miért vállalhat ilyen munkát, miért nyújthat ilyen szolgáltatást? Mert a munkához való jog a demokratikus társadalomban alapvető alkotmányos és emberi jogosultság. Miért engedi az állam a munkavállalást? Mert az számára adó formájában bevételt keletkeztet.

A hatályos szabályozás szerint ma Magyarországon a prostitúciós tevékenység munkaként gyakorolható szolgáltatás. 2007-ben a gazdasági tevékenységek egységes ágazati osztályozási rendszere, azaz a TEÁOR a prostitúciós tevékenységet 96-os kódszámmal egyéb személyi szolgáltatás, azon belül 9604-es sorszámmal fizikai közérzetet javító szolgáltatásként bejegyezte. Az adóhatóság így egyéni vállalkozói igazolvány kiváltása, és adószám lajstromozása után a szolgáltatás folytatására az engedélyt megadni köteles. Önmagában tehát látható, hogy az állam a prostitúció munkaként való bejegyzését támogatja, teret engedve a munkához, és pihenéshez való alapjog kibontakozódásának és gyakorolhatóságának.

A probléma a futtatói hálózatok megjelenésében gyökerezik. Azzal, hogy futtatói hálózatok léteznek, a tisztességes munkabér fogalma megszűnt. A bizonyított és kimutatott teljes kizsákmányolás a tisztességes munka és bérezés fogalmát eltörölte. Amíg a prostituált személyeket futtatói hálózatok irányítják, kényszerítik és legfőképpen kizsákmányolják, addig ez az alapvető alkotmányos és emberi jogosultság gyakorlása nem valósulhat meg.

2. ábra: A prostitúció szabályozását alkotó ok-okozati összefüggés piramisa.

(Forrás: Dr. Kovács István PhD, r. százados saját kutatási eredményeinek ábrázolása.)

A közrendvédelmi megfeleltetés tehát két konjuktív, egymástól függő feltételt támaszt. Amennyiben azoknak a prostituáltak és az önkormányzatok eleget tesznek, úgy a közrendvédelmi megfelelés garantált. Amennyiben a prostituáltak normát szegnek úgy a rendőrség szankciót alkalmaz. Az önkormányzatok normasértő gyakorlatának felülvizsgálatáért a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletének minisztere a felelős.¹⁰ Amennyiben a prostituáltak a norma rendelkezéseit nem tartják meg, úgy a közrendvédelmi, amennyiben viszont az önkormányzatok a jogszabályban foglaltaknak eleget nem tesznek, úgy az alkotmányos és emberi jogok sérülnek, kerülnek veszélybe.

A közegészségügyi megfeleltetés a prostituáltakat újabb szabályok betartására kötelezi. Ahhoz, hogy a prostituált szolgáltatást nyújthasson, azt kockázatmentesen kell végeznie. Társadalmi érdek fűződik ahhoz, hogy a szexuális vágy felkeltésére, illetve annak kielégítésére irányuló szolgáltatás a külvilágban betegségmentesen, a fertőzés kockázatának legkisebb valószínűségével realizálódhasson.¹¹ A jogszabály ezért a szolgáltatás nyújtásához úgynevezett „egészségügyi kiskönyv” meglétét írja elő. Ez az orvosi igazolás hivatott tanúsítani, hogy a prostituált nem szenved olyan fertőző (nemi) megbetegedésben, amely saját és/vagy más testi épségét, egészségét, akár életét sértené vagy veszélyeztetné. A korábbi törvény az orvosi igazolást olyan pejoratív módon rendelte kezelni, amely személyiségi és emberi jogokat sértett.

A 41/1999. (IX. 8.) EüM rendelet – a prostituáltak részére kiadandó orvosi igazolásáról – a prostituált személyére és foglalkozására irányuló közvetlen rendelkezést tartalmazott.¹² Tekintettel arra, hogy ez a nemzetközi joggal nem állt összhangban, ezért azt az Alkotmánybíróság az 1/2011. (I.14.) AB határozatával 2011.01.14-én megsemmisítette.¹³ Dr. Kovács Péter alkotmánybíró különvéleményében kifejtette, hogy a prostituáltak ilyen egészségügyi nyilvántartásba vétele és regisztrálása, diszkriminációhoz vezet, tekintettel arra, hogy így nem a foglalkozás gyakorlásához szükséges orvosi igazolás meglétét tanúsítaná, hanem például azt, hogy önmagában a prostituált nemi betegséggel fertőzött. Dr. Bihari Mihály alkotmánybíró különvéleményében kifejtette, hogy az orvosi igazolás megléte a foglalkozás gyakorlásához elengedhetetlen feltétel, azonban orvosi szűrésre a prostituáltak nem kötelezettek, így a magyar állam nem vezet nyilvántartást. Álláspontja szerint a stigmatizáció eltörléséhez elegendő az igazolás érdemi részéből a „prostituált” szó elhagyása. Önmagában tehát a döntés azért születhetett meg, mert a 41/1999. (IX. 8.) EüM rendelet a prostituáltak emberi méltóságához fűződő jogát sértette, veszélyeztette, így a megsértett és/vagy veszélyez-

10 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól. (Hatályba lépett: 2011. december 28.) Forrás: net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1100189.TV (2017. 05. 02.)

11 Lásd: „A házasság előtti absztinencia, és az életfogytig tartó monogámia nem általánosan elterjedt, és a gumióvszer használata sem nyújt 100%-os védelmet a HPV-fertőzés ellen”. In Országos Tisztifőorvosi Hivatal (2014): *Átfogó méhnyakrák-megelőzési program Magyarországon*. Budapest, OTH. 12.

12 41/1999. (IX. 8.) EüM rendelet prostituáltak részére kiadandó orvosi igazolásáról. (Hatályba lépett: 1999. 06. 15.) – Forrás: mkogy.jogtar.hu/?page=show&docid=99900069.TV (2017. 05. 02.)

13 1/2011. (I.14.) számú AB határozat. (Hatályba lépett: 2011. január 14.) Forrás: public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/912C0127947A099BC1257ADA005259DB?OpenDocument (2017. 05. 02.)

tetett jogrendet helyre kellett állítani, mindezt úgy, hogy az a nemzetközi egyezmény-nyel korreláljon. A hatályos szabályozás által előírt orvosi igazolás munkavégzésre és személyi érintettségre irányuló utalást, és ezáltal regisztrált nyilvántartást nem tartalmaz.¹⁴ Amennyiben a prostituált a munkavégzéshez szükséges orvosi igazolással viszont nem rendelkezik, úgy a rendőrség büntetőbírság kiszabására, és arányban álló, a szükségesség alapelveire tekintettel akár személyi szabadságot korlátozó intézkedés foganatosítására is jogosulttá válik. Jogalapját a közegészségügyi védelemhez fűződő társadalmi érdek teremti meg.

A hatályos szabálysértési törvény tehát a prostitúció legális gyakorlásához három konjuktív feltételt támaszt. Bármelyik nem teljesítése esetén a prostitúció gyakorlását a törvény bünteti, amelynek következtében a prostituált bűnelkövetőként aposztrofálódik.

A New York-i Egyezmény (de)harmonizációja

Az Egyezményben (ezáltal a törvényerejű rendeletben is) négy olyan cikkely található, amely a prostituáltak munkavégzésére, a reszocializációs intézkedésekre, az áldozatvédelemre, és az alapvető emberi jogok megtartására vonatkozik.¹⁵

Azzal, hogy az Alkotmánybíróság az orvosi igazolás azon részét, amely az emberi és alkotmányos alapjogok gyakorlása tekintetében visszásságot tartalmazott megsemmisítette, az egyezmény 6. cikkében foglaltakat részben teljesítette. Az egyezmény kimondja ugyanis, hogy a szerződésben részes felek kötelesek minden olyan intézkedést megtenni, és minden olyan normát hatályon kívül helyezni, eltörölni, amely a prostitúcióval foglalkozó vagy azzal gyanúsított személy különleges nyilvántartásba vételét, igazolványkényszerét, ellenőrzési/bejelentési kötelmét előírja:

6. cikk

A jelen Egyezményben részes Felek kötelesek az összes szükséges intézkedést megtenni minden hatályos törvény, szabályzat vagy igazgatási gyakorlat hatályon kívül helyezésére vagy eltörlésére, amely szerint a prostitúcióval foglalkozó vagy azzal gyanúsított személyek különleges nyilvántartásba tartoznak magukat vétetni, külön igazolvánnyal kell rendelkezniük, vagy különleges ellenőrzési vagy bejelentési előírások alá esnek.

Azáltal, hogy a prostituáltak részére kiadandó orvosi igazolás az érintett személyére és foglalkozására irányuló rendelkezést nem tartalmaz, regisztrált nyilvántartásba nem

14 Kovács István (2016): *A prostitúció jelensége és társadalmi kontrolljának vizsgálata empirikus módszerekkel*. PhD értekezés. Budapest, UNI-NKE.

15 1955. évi 34. törvényerejű rendelet az emberkereskedés és mások prostitúciója kihasználásának elnyomása tárgyában, New Yorkban, 1950. évi március hó 21. napján kelt nemzetközi egyezmény kihirdetéséről. (Hatályba lépett: 1955. december 24.) Forrás: net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=95500034.TVR#ljb0idff7d (2017. 05. 02.)

kerül, hazánk a cikkely részbeni feladatszabásának tett eleget. Abból kell kiindulnunk ugyanis, hogy a szabálysértési törvény a prostituáltakra – bizonyos szabályok meg nem tartása esetén – bűnelkövetőként tekint. Az állam a foglalkozás gyakorlását és legitimitását megteremtette, azonban elfelejtette biztosítani a foglalkozás gyakorlásához szükséges feltételeket. (A mai napig nincs hivatalos, és a Fővárosi Önkormányzat illetékes testülete által kijelölt türelmi zóna Budapesten.) Éppen ezért, hogy szankcionálhassunk egy jelenséget, ha a jelenség gyakorlásához szükséges feltételeket sem biztosítjuk, és ezt ráadásul büntető szankciókkal honoráljuk? Ha a prostituált szabálysértést követ el, akkor a szabálysértési nyilvántartási rendszerben regisztrálásra kerül.¹⁶ A hatósági nyilvántartás különleges, speciális nyilvántartás, így az egyezmény 6. cikkelye sérül.

Magyarországon a nyilvántartások olyan statikus adathalmazok, amelyben a rendszerezett információk együttese összegyűjtött, rögzített és előre meghatározott szempontok szerint raktározódik.¹⁷ A szabálysértési nyilvántartás – törvényi felhatalmazás alapján – hatósági, állami nyilvántartás, így adattartalmánál fogva kihat a jogalanyra.¹⁸ A szűkebb meghatározás az, hogy közjogi jogi személyiség vezethet nyilvántartást, hiszen nemcsak az állam vagy valamelyik szerve képes erre, hanem akár az önkormányzat vagy atipikus közigazgatási intézmények is, úgy mint a köztestületi önkormányzatok, közintézetek is.¹⁹ Az adatbejegyzés által olyan virtuális fénykép készül, amely az érintett vonatkozásában közvetlen rendelkezést tartalmaz. Ha regisztrálják a rendszerben prostitúciós cselekmény miatt bűnelkövetőként nyilvántartják. Bár Magyary (1888–1945) úgy fogalmaz, hogy ezek egyszerűen csak tájékoztató jellegű nyilvántartások, nem feledkezhetünk meg arról a tényről, hogy amennyiben a nyilvántartásból adatközlés válik szükségessé, úgy a hatóság azt közokirat formájában állítja ki, ami a jogalany tekintetében „stigmatizáló” jellegűvé is válhat.²⁰

Mikor a rendőr igazoltat, helyszíni bírságot szab ki, előállít, netán szabálysértési őrizetbe vételt foganatosít, vagy a bíróság elzárást rendel el, pénzbüntetést szab ki, azt nem egy személlyel, hanem mint rendszerben rögzített prostituálttal szemben alkalmazza. (Az igazoltatás során a rendőr priorál, és személyazonosságot állapít meg. A priorálás során a rendőrnek a személyazonosság megállapítása mellett meg kell vizsgálnia, hogy az adott igazoltatott személlyel és adatokkal szemben korábban volt-e már intézkedés, esetlegesen kényszerintézkedés hatálya alatt áll-e, mindezt pedig úgy kell foganatosítania, hogy az adatokat a nyilvántartásokban tárolt adatokkal

16 21/2012. (IV. 13.) BM rendelet a szabálysértési nyilvántartási rendszer egyes nyilvántartásai részére történő adatközlés formájáról, módjáról és rendjéről, a szabálysértési nyilvántartó szerv által teljesített adatközlés rendjéről, valamint az egyes szabálysértési nyilvántartásokban kezelt adatokra tekintettel kiállított hatósági bizonyítvány kiadásának eljárási rendjéről. (Hatályba lépett: 2012. április 15.) Forrás: net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1200021.BM (2017. 05. 02.)

17 TORMA András (2005): Az információs társadalom közigazgatási jogi kérdései. In FICZERE Lajos – FAZEKAS Mariann szerk.: *Magyar közigazgatásjog – Általános rész.* Budapest, Osiris.

18 2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról. (Hatályba lépett: 2011. július 26.) Forrás: net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1100112.TV (2017. 05. 02.)

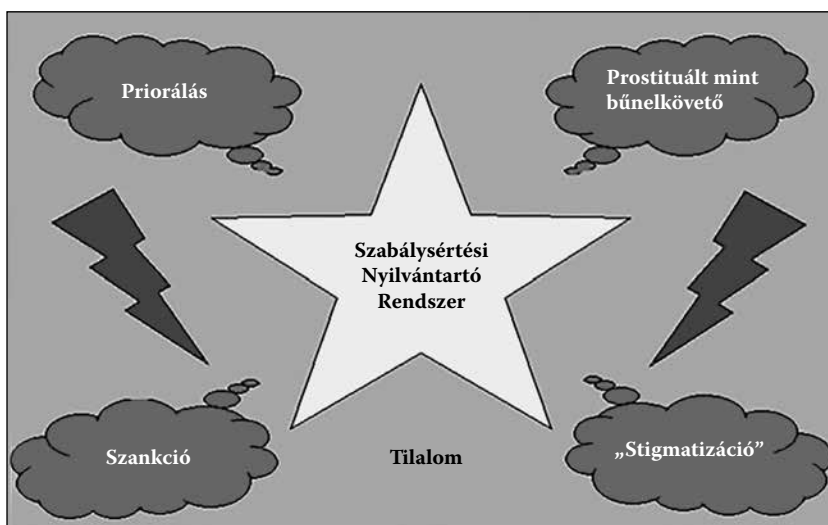
19 PATYI András – VARGA András (2012): *Közigazgatási jogi általános rész – az Alaptörvény rendszerében.* Pécs, Dialóg Campus.; TAMÁS András (2010): *A közigazgatási jog elmélete.* Budapest, Szent István Társulat.

20 MAGYARY Zoltán (1942): *Magyar közigazgatás.* Budapest, Királyi Magyar Egyetemi Nyomda.

összeveti. A prioritási adatot nemcsak bűnügyi nyilvántartásból, hanem a szabálysértési nyilvántartásból is igényelhet, azaz a nyomozó hatóság – túlmenően a nyilvántartásba vételi tevékenységen – a 6. cikkelyben szereplő ellenőrzési tilalmat is megszegi.) A szabálysértési rendszer ismétlődő, ciklikus folyamatot feltételez.

Önmagában a kutatás a szabálysértési törvény és a hozzá kapcsolódó normák New York-i Egyezménnyel való jogelméleti harmonizációjával foglalkozik, azonban annak feltérképezése, hogy vajon a rendvédelem gyakorlatában a törvény adta jogok és kötelemények a rendőri intézkedéskultúra szerves részét milyen és mekkora arányban képezik, további kutatásra ajánlott.

A fentiekből következőképpen részeredményként megállapíthatjuk, hogy a magyar szabálysértési törvény az Egyezmény 6. cikkelyét (nagy) részben sérti. A továbbiakban az 5., 16. és a 20. cikk vizsgálata szükséges.

3. ábra: A szabálysértési rendszer összefüggései.

(Forrás: Dr. Kovács István PhD, r. százados saját kutatási eredményeinek ábrázolása.)

5. cikk

Azokban az esetekben, amelyekben a belső jogszabályok lehetővé teszik, hogy a sértett a jelen Egyezményben megállapított valamely bűncselekmény ügyében magánvádlóként lépjen fel, a külföldiek a belföldiekkel egyenlő feltételek mellett léphetnek fel.

Az egyezmény 5. cikke lehetővé teszi, hogy a prostituáltak sérelmükre elkövetett bűncselekmény esetén, magánvádlóként fellépjenek. Tekintettel arra, hogy e cikkely

büntetőjogi rendelkezést tartalmaz, így szabálysértési viszonylatban a vizsgálata okafogyottá vált.

16. cikk

A jelen Egyezményben részes Felek egyetértenek abban, hogy szociális, gazdasági, nevelési, egészségügyi, valamint az ezekkel összefüggő területeken működő szerveiken keresztül, álljanak bár közületi, avagy magánirányítás alatt, a prostitúció megelőzésére, valamint a prostitúció és a jelen Egyezményben említett bűncselekmények áldozatainak újranevelésére és a normális életviszonyokba való beillesztésére alkalmas intézkedéseket tesznek vagy elősegítik az ilyen intézkedéseket.

20. cikk

A jelen Egyezményben részes Felek kötelezik magukat, hogy – ha még nem tették volna meg – megteszik a munkaközvetítő irodák felügyeletére szükséges intézkedéseket abból a célból, hogy elejét vegyék annak, miszerint a munkát keresők, különösen a nők és a gyermekek a prostitúció veszélyének legyenek kitéve.

A 16. és 20. cikk kötelemként határozza meg, hogy az egyezményt aláíró államok a prostitúció megelőzésére, valamint a prostitúció és az egyezményben felsorolt bűncselekmények áldozatainak újranevelésére és a normális életviszonyokba való beillesztésére alkalmas intézkedéseket tesznek vagy az ilyen intézkedéseket elősegítik, továbbá felügyelik a munkaközvetítő irodákat abból a célból, hogy elejét vegyék annak, hogy a munkát keresők, különösen a nők és a gyermekek a prostitúció veszélyének legyenek kitéve. Logikailag is egyértelmű az a tény, hogy ha a szabálysértési jog a prostituáltat bűnelkövetőként rendeli kezelni, nem lehet áldozatvédelmi és reszocializációs intézkedések alanya. Bár az egyezmény tipikus szexuális célú, kizsákmányoló, élősdi jellegű bűncselekményekről rendelkezik, a reszocializáció és a társadalmi reintegrálódás folyamata nem kizárólag a büntető jogágra és annak alanyaira alkalmazható és alkalmazandó. Míg a büntetőjogban a prostituált egyes bűncselekmények sértettje, addig a szabálysértési jogban annak elkövetője. E különbözőség viszont nem zárja ki annak eshetőségét, hogy velük szemben – akár sértettként, akár bűnelkövetőként – lehetőséget kapjanak arra, hogy a társadalmi reintegrálódás folyamatában és a reszocializációs intézkedések fogantatásának részesei legyenek. Olyan rendelkezést viszont, amely erre utalna, vagy szabna meg, nem találtam.²¹ Törvény ugyan a bűncselekmények áldozatainak segítéséről, és az állami kárenyhítésről létezik, de mint ahogy annak a neve is mutatja, a büntetőjogág által védett alany tekintetében

21 Bár abból kiindulva, hogy a prostituált szabálysértő, bűnelkövető lenne, logikailag nem is találhattam utalást.

alkalmazható.²² Még az önkormányzat rendeleteiben sem találtam olyan kitételt, amely a normális életkörülményekbe való visszailleszkedésére rendelkezést tartalmazna.

Összegzés

A magyar jogalkotás a szabálysértés területén a nemzetközi egyezmény rendelkezéseit nem tartotta irányadónak. A törvény a prostituáltak részére az egészségügy, a közrendvédelem és a gazdaság területén is többletkötelmeket határoz meg, míg a nemzetközi joganyag rendelkezéseit figyelmen kívül hagyja. Aggasztó az a tény, hogy az önkormányzatok részére a jogszabály ugyanúgy kötelmeket határoz meg, és annak visszásságára már 2003-ban az Állampolgári Jogok Országgyűlési Biztosa általános helyettesének állásfoglalása is rávilágított, azonban intézkedés azóta sem történt.²³ A Fővárosi Bíróság kimondta, hogy a jelenlegi jogalkalmazás a kihirdetett nemzetközi egyezmény szellemével ellentétes sérelmekhez vezet, intézkedés szintén nem történt.²⁴ A Legfőbb Ügyészség is rávilágított arra a tényre, hogy annyi év gondolkodása, erőfeszítése, jogi kísérletezése ellenére, a prostitúció problémáinak megoldásában nem történt előrelépés.²⁵ Ha belegondolunk, hogy e megállapítások óta közel 15, az egyezményben vállalt jogharmonizációs intézkedések kötelezettségvállalása óta pedig több mint 60 év eltelt, és a magyar szabályozás továbbra is ezt a tendenciát követi, a jogalkalmazás és joggyakorlás veszélybe kerül. 2013-ban az ENSZ

22 2005. évi CXXXV. törvény a bűncselekmények áldozatainak segítéséről és az állami kárenyhítésről. (Hatályba lépett: 2005. december 06.) Forrás: net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=a0500135.tv (2017. 05. 02.)

23 „A türelmi zónák kijelölését elmulasztó önkormányzatok több szempontból is sértik a prostituáltak alkotmányos alapjogait. Csorbulnak a prostituáltak emberi jogai; amikor – az önkormányzatok mulasztása miatt – jogaikat csak korlátozottan érvényesíthetik. Sértik az emberi méltóság tiszteletben tartásának alkotmányos alapelvét azzal; hogy szükségtelenül, aránytalanul, kiszámíthatatlanul és önkényesen korlátozzák a prostituáltak személyiségi jogainak gyakorlását...” In OBH 4007/2003. számú az Állampolgári Jogok Országgyűlési Biztosa általános helyettesének állásfoglalása.; Szexmunkások Érdekvédelmi Egyesülete (2010): 10 éves lett az Egyesület. *Hetérák*, 2. évf. 5. sz. 1–12.

24 „A prostitúciót kísérő nemkívánatos jelenségek leküzdéséhez nem az az út vezet, mely a döntést halogatva hallgat a problémákról. A jelenlegi rendezetlen jogi helyzet a prostituáltak 1955. évi 34. számú törvényerejű rendelettel kihirdetett New York-i Egyezmény szellemével ellentétes sérelmeihez vezet.” In Fővárosi Bíróság 2.K.31.607/2002/14. számú ítélete.

25 „A Legfőbb Ügyészség értékelése arra a helyzetre kívánja felhívni a figyelmet, hogy annyi év gondolkodása, erőfeszítése, jogi kísérletezése ellenére, nem jutottunk előbbre a prostitúció problémáinak megoldásában. Az önkormányzatok mulasztására is visszavezethető, hogy az utcai prostitúció Budapesten a város egész területére kiterjedt, s nem szűnt meg a védett övezetekben sem. Az ügyészség megállapította azt is, hogy a rendőrség több esetben közlekedési vagy más szabálysértés miatt helyszíni bírsággal sújtotta azokat a prostituáltakat, akik védett övezetben ajánlották fel szexuális szolgáltatásukat. Ezt a gyakorlatot törvényességi szempontból kifogásoljuk. A Legfőbb Ügyészség megállapítása szerint a „múlt század 60-as éveiben is a prostituáltakat ellenőrizték, figyelték és vonták felelősségre és ma ugyanazt teszik azzal a különbséggel, hogy ma a büntetést a rendőrség helyett a bíróság szabja ki és az elzárás maximális mértéke a kétszerese, a pénzbírság pedig többszöröse a több mint negyven évvel ezelőttinek.” In Legfőbb Ügyészség TLÜ.2149/2004/2-1. állásfoglalása.

Nőjogi Bizottsága szintén elmarasztalta Magyarországot.²⁶ A Bizottság emlékeztette Magyarországot arra, hogy az egyezményt 1955-ben ratifikálta, így az abban foglaltaknak köteles eleget tenni. Külön kitért arra is, hogy az emberi és alkotmányos alapjogok sérelme visszásságokhoz vezethet, így a kormánynak fel kell lépnie a diszkrimináció ellen.

A jelentésben szerepel, hogy Magyarországnak a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos jogszabályi rendelkezéseket felül kell vizsgálnia, annak biztosítása érdekében, hogy a nők megkülönböztetés-mentességhez való joga ne sérülhessen, a jogalanyokat a gazdasági, társadalmi és kulturális jogok területén a jó minőségű alapszolgáltatások folyamatos hozzáférésétől ne lehetetlenítse el. A jelentés felszólította Magyarországot, hogy a prostitúcióból kilépni szándékozó személyeket megfelelő minőségű és mennyiségű segítségben részesítse, továbbá a biztonságos munkafeltételeket, a reszocializációt és a társadalmi reintegrálódást segítő intézkedéseket haladéktalanul foganatosítsa, teremtse meg. E témakörök tekintetében Magyarország az egyezménnyel ellentétes szabályt követ. Nemcsak hazai, hanem nemzetközi viszonylatban is megállapítást nyert, hogy a szabálysértési törvény, és a vizsgált normák az egyezmény szellemével éles ellentétben állnak. A kapott eredmények birtokában sikerült alátámasztanom a hipotézisemet: a szabálysértési törvény megalkotói a kötelezettségvállalással és a joggyakorlással összefüggésben olyan rendelkezéseket alkottak meg és vezettek be, amely az egyezmény preambulumban megfogalmazott célokat, és különösen a prostituáltakra vonatkozó cikkelyeket sértik, és veszélyeztetik. Önmagában a normák alkalmazása jogsérelemhez és visszásságokhoz vezet(het).

Javaslatok

Nehéz feladat olyan modellt alkotni, amely a prostituáltak és a közérdek közötti konfliktust feloldja, ugyanakkor a prostituáltakat a kizsákmányolástól, a diszkriminációtól hatékonyan megvédve, segíti a munkából való kilépését.²⁷ Amit az állam a XIX–XX. században a tiltással megoldani nem tudott, azt keretek közé szorító szabályozással próbálta meg elérni.²⁸ A modell azt a benyomást erősíti, hogy a jelenség társadalmilag elfogadásra került, mert ha „nem vagyunk valami ellen, akkor érte vagyunk.”²⁹ Bár ez annak a jelentését is felvetheti, hogy a hatalom/állam e terület kézen tartásáról nem mondott le, csupán kedvezményeket adott annak gyakorlására. Ezért van szükség arra, hogy az állam a teljes dekriminalizáláshoz kapcsolódó ne-

26 Committee on the Elimination of Discrimination against Women: Concluding observations on the combined seventh and eighth periodic reports of Hungary adopted by the Committee at its fifty fourth session (11 February – 1 March 2013.) Forrás: www2.ohchr.org/english/bodies/cedaw/docs/co/CEDAW.C.HUN.CO.7-8.pdf (2017. 05. 02.)

27 FEHÉR Lenke (1998): Prostitúcióra kényszerítés, emberkereskedelem. *Belügyi Szemle*, 46. évf. 3. sz. 32–38.

28 KOVÁCS (2016) *i. m.*

29 Az idézet érdekessége, hogy az Kádár János (1912–1989) magyar politikus egyik kedvenc ideológiáját képezte. KÁDÁR János (1975): *Válogatott beszédek és cikkek 1957–1974*. Budapest, Kossuth Kiadó.

gatív következményeket különböző szabályozási stratégiákkal csökkentse.³⁰ A három pillérből álló rendszer lehetőséget teremt arra, hogy a prostituáltak a tevékenységük gyakorlását a közterülettől elzárva, a köznyugalom megzavarásának lehetősége nélkül végezzék, az állandó hatósági felügyelet (orvosi igazolás), így például az egészségügyi ellenőrzés a nemi betegségek terjedésének szab gátat, míg az erkölcsi és etikai síkon húzódó egyén és deviáns csoport közötti konfliktusforrás kezelésére a közösség kontrollja hivatott.³¹ Azonban ez így a New York-i Egyezménnyel éles ellentétben áll. Ha kitartunk e szabályozási modell mellett (félreglementáció), akkor érdemes mérlegelnünk, hogy a nemzetközi norma joganyagi integrálása eredményes és legfőképpen hasznos volt-e. Nem arról van szó, hogy e jelenség szabályozásra ne kerüljön, csupán azt kell végiggondolni, hogy az a szabályozás normasértés esetén milyen szankciókat keletkeztethessen.

A reglementáló rendszerek hívei a prostitúció jelenségét szükséges rossznak tekintették, szabad létezését nem fogadták el. A tiltás eredményre nem vezetett, egyoldalú módszerekkel felszámolni képtelenség volt, ezért hogy az állam a társadalom többségét a kéjnöktől megvédje, a prostitúció szabályozását a saját ellenőrzése alá vonta.³² A XXI. században nem lehet, sőt egyenesen jogellenes állami reglementációt bevezetni és gyakorolni, valamint a prostituálttól úgy normakövető magatartást elvárni, hogy a munkafeltételek nem állnak rendelkezésre, és úgy, hogy több a törvényességet felügyelő, annak gyakorlását garantáló állami szerv és/vagy szervezet viszásságot állapít meg. A magyar jogrend a demokratikus működésből adódóan a jogok gyakorlására, és a kötelek teljesítésére lehetőséget biztosít. A jogérvényesítés nemcsak a polgárookra nézve kötelező érvényű, hanem ugyanúgy az állami szervek vonatkozásában is kikényszeríthető. Amennyiben a nemzetközi szintéren hazánkat egy olyan szervezet elmarasztalja, amelynek nemzetközi normáit jogharmonizációs intézkedésekkel ratifikáltunk, akkor a meghatározott intézkedéseket végre kell hajtánunk, hogy a szankcionálást elkerüljük. (Egyfajta türelmi időnek is nevezhetném.) Az illetékes minisztériumnak az illetékes szerv működésére hatást kell gyakorolnia. Ugyanez igaz a Fővárosi Önkormányzat működésére is. Amennyiben a jogszabályban foglaltak végrehajtása, így a türelmi zónák kijelölése nem valósul meg, a felügyeleti szerv azt szankciók bevezetésével kikényszerítheti. Így az egyoldalú jogalkalmazás kiküszöbölhetővé válik. Ahogyan a rendőri intézkedések vonatkozásában a Fővárosi Főügyészség mint a törvényességi felügyeletet ellátó szerv megteremtette a kontrollt, úgy alkalmazható ez a minisztérium és az önkormányzat vonatkozásában is. Ha ezek teljesítése megvalósult, érdemes elő- és utóhatás vizsgálatának lefolytatása keretében elemezni, hogy vajon a büntető szankciók alkalmazása helytálló-e, vagy elegendő a jelenséget a gazdaság síkjára terelni. Mindezek ellenére, a kutatás eredménye és egy

30 FEHÉR Lenke (1997): A prostitúció valósága és a szabályozási modellek. *Belügyi Szemle*, 45. évf. 4. sz. 14–27.

31 KOVÁCS (2016) *i. m.*

32 KOVÁCS (2016) *i. m.*; ANKA László (2001–2010): ELTE Történelemtudományok Doktori Iskola Új- és Jelenkori Magyar Történeti Programjának 2009. május 7-i konferenciakötete. Budapest, ELTE Kiadó.

nemzetközi szervezet jelentése szerint márpedig a nemzetközi norma a vizsgált szabályzókkal éles ellentétben áll.

További kutatásra ajánlott, és szükséges is annak megállapítása, hogy a gyakorlatban a jogszabály rendelkezéseit a jogalkalmazók milyen mértékben követik és/vagy tartják meg. Amennyiben a gyakorlati végrehajtás a jogszabályi rendelkezéseket nem tartja meg, feltételeesen ab ovo legalább a gyakorlat kizárná a normaellenességet.

Álláspontom szerint a büntető szankcionálás nem a prostituáltakat, hanem futtatókat és futtatói hálózatokat kell, hogy elretentse és megtorolja. A társadalomban élők szubjektív biztonságérzetének romlásához nem önmagában a prostituált tevékenysége – hisz ő csak szolgáltatást nyújt, munkát végez –, hanem az ahhoz kapcsolódó jogellenes cselekmények járulnak hozzá. Vagyis, ha a munkavállalás biztonságos környezetét az állam megteremti, akkor ehhez más jogellenes cselekmények kevésbé járulhatnak. Amennyiben mégis, úgy a büntető igazságszolgáltatás az ellen felléphet (ahogy az korábbi tanulmányomban az elméleti szinten igazolást is nyert). A hatalom így mindhárom kontrollnak eleget tehetne: megfelelnetne a társadalomnak, a prostituáltaknak és az igénybe vevő félnek is. A büntető szankció, az ész nélküli helyszíni bírságolás csupán annak a reális esélyét növeli, hogy a lányok ne védekezzenek, így magasabb profitra tegyenek szert, amelyből a futtatót és a bírságot is ki tudják fizetni. Ez az értelmetlen intézkedés valóban növelheti a fertőző betegségek terjedésének lehetőségét, ami a reglementációs intézkedéssorozat bevezetését tartja indokoltnak.³³

Mint, ahogy az korábban kifejtésre került, nem a jelenség szabályozatlansága, és öntörvényűségének jellege mellett kívánok érvelni, hanem olyan megoldást akarok ajánlani, amely a prostituáltak populációját a társadalom kirekesztett mezsgyéjéről a társadalmi reintegrálódás folyamatába visszailleszti. Véleményem szerint, ha az államhatalom mindenáron a reglementációs intézkedések megtartásához ragaszkodik, úgy e rendszeren belül egyedül a gazdasági szankciók alkalmazásának lenne helye. Tekintettel arra, hogy e szolgáltatás gazdasági tevékenység, így adóköteles, ezért amennyiben ezen a téren normasértés valósul meg, gazdasági szankció kiszabásának lehet helye. Mindezt viszont az állam csak akkor követelheti, ha garantálja a normális munkakörnyezetet.

A prostituált nem bűnelkövető, hanem áldozat. Áldozata a futtatónak, és áldozata a büntető-szankcionáló rendszernek. Úgy vélem, hogy a paradigmaváltáshoz, más szemléletre és leginkább az alapok megteremtésére van szükség. Nagyon fontos a nemzetközi egyezmény hazai jogharmonizációja, a kötelezettségek és jogok egyensúlya.

Tekintettel viszont arra a tényre, hogy a legutóbbi szabályozás óta eltelt évtized jelentős változtatást nem hozott, érdemes elgondolkodnunk azon, hogy egy új szabályozás a jelenség kezelését milyen mértékben, és minőségben változtathatná meg. Meglátásom szerint egy olyan új modell megteremtésére van szükség, amelynek alapját az emberi és alkotmányos jogok érvényesítése adhatná, amely az áldozatvédelem-

33 ZANG Chen (2013): Unprotected sex with their clients among low-paying female sex workers in southwest China. In *AIDS Care*, 25. évf., 503–507.

re, a jogi szabályozásra, a rendvédelmi munkavégzésre és a reszocializációs intézkedések sorozatára mint alappillérekre épülne.

Az a több milliárd nő és gyermek, akiket évente kizsákmányolnak a világban megérdemel annyit, hogy az államok a szükséges intézkedéseket együttesen, a nemzetközi élvonalban megtegyék, és a potenciális áldozatokat az ilyen jellegű magatartások ellen megvédjék.

Felhasznált irodalom

- ANKA László (2001–2010): ELTE Történelemtudományok Doktori Iskola Új- és Jelenkori Magyar Történeti Programjának 2009. május 7-i konferenciakötete. Budapest, ELTE Kiadó.
- Committee on the Elimination of Discrimination against Women: Concluding observations on the combined seventh and eighth periodic reports of Hungary adopted by the Committee at its fifty fourth session (11 February – 1 March, 2013.)
- FEHÉR Lenke (1997): A prostitúció valósága és a szabályozási modellek. *Belügyi Szemle*, 45. évf. 4. sz. 14–27.
- FEHÉR Lenke (1998): Prostitúcióra kényszerítés, emberkereskedelem. *Belügyi Szemle*, 46. évf. 3. sz. 32–38.
- KÁDÁR János (1975): *Válogatott beszédek és cikkek 1957–1974*. Budapest, Kossuth Kiadó.
- KÁROLI Gáspár (2010): *Szent Biblia*. Budapest, Magyar Bibliatársulat.
- KOVÁCS István (2016): *A prostitúció jelensége és társadalmi kontrolljának vizsgálata empirikus módszerekkel*. PhD értekezés. Budapest, UNI-NKE.
- KOVÁCS István (2017): Jogharmonizáció vagy sem? Első rész: a New York-i Egyezmény és a 2012. évi C. törvény – a Büntető Törvénykönyv. *Jogelméleti Szemle*, 17. évf. 2. sz. 88–106.
- MAGYARY Zoltán (1942): *Magyar közigazgatás*. Budapest, Királyi Magyar Egyetemi Nyomda.
- Országos Tisztifőorvosi Hivatal (2014): Átfogó méhnyakrák-megelőzési program Magyarországon. Budapest, OTH.
- PATYI András – VARGA András (2012): *Közigazgatási jogi általános rész – az Alaptörvény rendszerében*. Pécs, Dialóg Campus.
- Szexmunkások Érdekvédelmi Egyesülete (2010): 10 éves lett az Egyesület. *Hetérák*, 2. évf. 5. sz. 1–12.
- TAMÁS András (2010): *A közigazgatási jog elmélete*. Budapest, Szent István Társulat.
- TORMA András (2005): Az információs társadalom közigazgatási jogi kérdései. In FICZERE Lajos – FAZEKAS Mariann szerk.: *Magyar közigazgatásjog – Általános rész*. Budapest, Osiris.
- ZANG Chen (2013): Unprotected sex with their clients among low-paying female sexworkers in southwest China. In *AIDS Care*, 25. évf. 503–507.

Felhasznált jogszabályok

1/2011. (I.14.) számú AB határozat

1955. évi 34. törvényerejű rendelet az emberkereskedés és mások prostitúciója kihasználásának elnyomása tárgyában, New Yorkban, 1950. évi március hó 21. napján kelt nemzetközi egyezmény kihirdetéséről

1993. évi XVII. törvény a büntető jogszabályok módosításáról

1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról

1999. évi LXIX. törvény a szabálysértésekről

1999. évi LXXV. törvény a szervezett bűnözés, valamint az azzal összefüggő egyes jelenségek elleni fellépés szabályairól és az ehhez kapcsolódó törvénymódosításokról
2005. évi CXXXV. törvény a bűncselekmények áldozatainak segítéséről és az állami kárenyhítésről
2009. évi CXV. törvény az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről
2010. évi CXXII. törvény a Nemzeti Adó- és Vámhivatalról
2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól
2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról
2012. évi II. törvény a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartásról
- 21/2012. (IV. 13.) BM rendelet a szabálysértési nyilvántartási rendszer egyes nyilvántartásai részére történő adatközlés formájáról, módjáról és rendjéről, a szabálysértési nyilvántartó szerv által teljesített adatközlés rendjéről, valamint az egyes szabálysértési nyilvántartásokban kezelt adatokra tekintettel kiállított hatósági bizonyítvány kiadásának eljárási rendjéről
- 41/1999. (IX. 8.) EüM rendelet prostituáltak részére kiadandó orvosi igazolásáról
- Fővárosi Bíróság 2.K.31.607/2002/14. számú ítélete
- Legfőbb Ügyészség TLÚ.2149/2004/2-1. állásfoglalása
- OBH 4007/2003. számú az Állampolgári Jogok Országgyűlési Biztosa általános helyettesének állásfoglalása